

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

VRIENDEN VAN DE STOLP

Boerderijen Beeldbank: www.boerderijenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook

NIEUWSBRIEF NR. 88, MAART 2017

BOERENBOEDEL

EEN BOERENLEVEN TREKT VOORBIJ

BINNENKIJKER

OM EEN KLEUR VAN TE KRIJGEN

VOORJAARSEXCURSIE

NAAR VIER STOLPEN IN DE PURMER

TE KOOP

2 halve stolpboerderijen nabij Ursem

Noorddijkerweg 33-35 Ursem

Aan de Noorddijkerweg nabij Ursem zullen twee traditionele stolpboerderijen worden gebouwd. Twee nostalgische en karakteristieke piramiden van Noord-Holland met de luxe en het comfort van de huidige tijd. Van beide stolpen is de rechterhelft te koop.

De kavels bedragen 1.500 m² en 800 m² en hebben een vrij uitzicht over de achtergelegen landerijen. Beide zijn gelegen aan de doorgaande Noorddijkerweg van Ursem naar Spierdijk. De twee halve stolpen van 800 m³ (!) kunnen casco worden opgeleverd of compleet worden afgebouwd. Het dorp Ursem ligt op ca. 1 km en Heerhugowaard op ca. 6 km afstand. Kortom een prachtige en unieke stek om te wonen!

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via 072 - 503 97 97 of noordholland@agriteam.nl.

AgriTeam Noord-Holland BV
Noordervaart 30-A
1841 HA Stompvoren

- hoveniersbedrijf
- tuinontwerp en adviescentrum
- sport en recreatie
- tuinwinkel

Voor een passende omgeving bij uw woning

Het Woud 10 - 1688 JE Nibbixwoud - telefoon 0229 - 57 16 29

E-mail hoveniers@floridus.nl

www.floridus.nl

Postbus 287 1740 AG Schagen
Mobiel: 06-103 004 63
jcj.vankampen@quicknet.nl

Hans van Kampen verzorgt
4 presentaties over Westfries goen.
Gratis entree - V/d Valk Hoorn

Hout 100% duurzaam

Bomen zuiveren de lucht en produceren zuurstof (O₂). Daarnaast nemen groeiende bomen CO₂ op. Dat betekent dat bossen het broeikaseffect verminderen en daarmee klimaatverandering tegengaan.

Tot in detail verantwoord maatwerk

Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | www.timmerfabriekvisser.nl

14

INHOUD

4 EERSTE HULP	13 NIET ZONDER HOOP
5 STOLPEN IN DE KUNST	14 BINNENKIJKER
6 DE PURMER PRESENTEERT	16 ZUIDELIJKSTE STOLP?
9 OUD LEEUWENHOF	17 KIEK 39 + 40
10 ERFGOED PIETER LEEGWATER	19 STOLPEN IN HET NIEUWS

4

5

6

10

MEMORABEL

2017 zou nog wel eens een memorabel jaar kunnen worden. De Boerderijstichting ontving het fundament voor enkele nieuwe projecten vanwege de erfenis uit een boerenboedel. Startsein voor projecten die op stapel staan en experts-meetings met Agrarisch Erfgoed Nederland. Realisatie wordt nu mogelijk van de al langer gekoesterde wens voor een geactualiseerde uitgave van 'Vierkant achter de stolp, handreiking voor gemeenten'. Wegwijzer in ruimtelijk- en cultuurhistorisch opzicht vanwege het komende provinciale beleid en de nieuwe Erfgoedwet en Omgevingswet. Daarnaast blijven we alert op veranderende omstandigheden en sloopplannen van stolpen. In nieuwe projecten leggen we het accent op herbestemming. Gerichte aandacht ook voor de doelgroep van nieuwe gebruikers.

Let op: wijzigingen en brief

Met ingang van 1 april is ons e-mailadres gewijzigd: wordt: info@boerderijstichting.nl. Ons telefoonnummer blijft: 072-581 68 88 (werkdagen 10-13 uur). Ook het internetadres is ongewijzigd: boerderijstichting.nl. Op de site zijn onze activiteiten opgenomen en actueel nieuws; info over advisering, video's en archief met register van verschenen Nieuwsbrieven. Bovendien de Boerderijen Beeldbank met gegevens en beeld van de 5,500 stolpboerderijen in Noord-Holland. Een update is recent uitgevoerd en bovendien is bij elke stolp Google-streetview opgenomen. Uitbreiding van de informatie staat dit jaar op het programma. Bij deze Nieuwsbrief is een brief met mededelingen over de contributie.

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

Dr. Nuyensstraat 20 • 1617 KC Westwoud • info@awfbouw.nl • www.awfbouw.nl

Bouwkundig adviseur Piet Tamis geeft adviezen aan (toekomstige) stolpbewoners.

EERSTE HULP

- ▲ Hoe is de staat van constructie, gevels en vloeren?
- ▲ Op welke manier is daglicht in te brengen?
- ▲ Hoe is een nieuwe woon- of bedrijfsfunctie in te passen?
- ▲ Hoe bestrijd ik houtworm?
- ▲ In welke kleuren doe ik het schilderwerk?
- ▲ Hoe maak ik mijn stolp duurzaam?
- ▲ Waar en hoe breng ik isolatie aan?
- ▲ Hoe kan ik de stolp doelmatig indelen?

Advies op maat aan huis

Vragen die onze bouwkundig adviseur Piet Tamis op locatie kan beantwoorden. Op verzoek is hij in de stolp te ontbieden en voert een inspectie uit, geeft zijn commentaar en beantwoordt al deze vragen. Zijn advies helpt de vragensteller op weg bij verbouwing, renovatie, restauratie,

nieuwe indelingen en aankoop van een stolp. Zijn bezoek duurt zo lang als er aanleiding toe is, tot een dagdeel. Zijn advies is mondeling, niet in de vorm van een uitvoerig rapport. Vorig jaar bracht hij 21 keer een bezoek aan stolpen in de hele provincie. Ook kan hij telefonisch of per mail vele vragen direct beantwoorden. Deskundige advisering zet stolpbewoners op een verantwoord vervolg, enerzijds enthousiasmerend maar ook soms met enige tempering om bouwprojecten qua tijd, energie en financiën in de hand te kunnen houden. Een dergelijk bezoek op locatie met advies is een service voor onze leden voor een tarief van € 125,- all-in, ongeacht de tijdsduur en plaats. Opgave aan het secretariaat: 072-581 68 88 info@boerderijstichting.nl waarna een formulier voor omschrijving van het gevraagde advies wordt toegemailed. ■

Westbeemster, Westdijk en Wormerweg. Werelderfgoed. Met boerderij 't Woud' van een van onze *Vrienden van de stolp*.

STOLPEN IN DE KUNST

De stolp is al eeuwenlang een onderwerp geweest bij beeldende kunstenaars. Niet verwonderlijk natuurlijk want de boerenpiramide is dominant aanwezig in landschap en dorpen van Noord-Holland. De stolp, verbeeld door kunstenaars. Door de tijd heen en in uiteenlopende stijlen.

REMBRANDT

Net zo bekend en beroemd als zijn 20ste eeuwse vakbroeder Pablo Picasso (Nieuwsbrief 85) is de schepper van dit kunstwerk. Rembrandt stopte ook stolpen in zijn werk, de langhuisboerderijen rond Amsterdam die hij tekende of weergaf in zijn etsen. Hij trok er op uit naar Waterland, Ouderkerk, Diemen en richting Haarlem. Een relatief niet grote hoeveelheid werken leverde het op want Rembrandt's onderwerpen waren in al zijn gebruikte technieken toch vooral personen; portretten en bijbelse voorstellingen. De (langhuis)stolpen zijn weliswaar niet om topografische redenen weergegeven maar

aan te nemen valt dat ze een waarheidsgetrouw beeld geven van het toen bestaande boerderijtype. Zeer verfijnd uitgewerkt waarbij de details en het omringende landschap goed te onderscheiden zijn.

Langhuisstolpen

'Boerderij en stallen, met een zittende tekenaar'. Dat is de titel van de hier afgebeelde ets, (13 x 20,7 cm), gemaakt ca. 1645. Een precieze locatie is niet aangegeven. Een ets is een grafische drukvorm en kan in meer afdrucken worden vermenigvuldigd. Dit is echter de enige 'staat' en bevindt zich in de grote collectie grafiek van Rembrandt in Teylers Museum in Haarlem.

De meest bekende ets uit zijn boerderijen-oeuvre is 'Landschap met boerderijen' waarop drie rietgedekte langhuisstolpen met houten gevels en prominente make-laars zijn te zien. Op de ets van deze pagina zien we bouwkundige kenmerken die ook op werk van andere kunstenaars uit die periode voorkomen: een stenen tuitgevel en een omhooggebogen ronding in het riet boven de staldeur. Samen met het aan de linkerkant getoonde dak dat een 'wolfsend' verraaft, zijn dat bouwkundige elementen van het hallehuisboerderijtype. Er is duidelijk verwantschap te zien met boerderijen in het Zuid-Hollandse Delfland die in de 17^e eeuw voor de zuivelproductie werden ingericht. ■

VOGELS OP OORLOGSPAD

Overlast door rietpikkende vogels, vooral kauwen en kraaien is een steeds terugkerend probleem. Een bericht van stolpbewoner Ton de Rooij uit Wijdenes wees er weer eens op: "veel last van vogels die het riet pleksgewijs lostrekken...kortgeleden zijn de slechte plekken opnieuw gerepareerd maar inmiddels zijn er al weer vele nieuwe plekken waar de vogels actief zijn. Welke methoden zijn er bij

de Vrienden van de stolp bekend om van de vogels verschoond te blijven?" Het rietpikkend probleem is al eerder ter sprake geweest in een eerdere Nieuwsbrief en een aantal lezers deed toen suggesties. Zo werd er een net over het dak te spannen of een behandeling van het riet aangeraden waardoor het niet aantrekkelijk wordt voor insecten en larven.

Evenals het plaatsen van een lokkooi. Ook een geslaagde 'anti-terreur actie' was het gebruik van een ratel, door die enkele slagen te laten maken mitrailleurshoten imiteerde. Afschieten met een buks wordt als middel vaker gebruikt maar is met uitzondering van ontheffingen niet toegestaan en bovendien is een afdoende resultaat slechts tijdelijk door gewinning (van de vogels uiteraard). Wij leggen het probleem nog voor aan onze bevriende rietdekkers. Tips graag naar het secretariaat. ■

'Schouwzicht'. Sloop dreigt voor deze unieke stolp uit 1722. Nog te redden met een bedrijfsfunctie?

De Oosterweg, kaarsrecht typerend voor de Purmer.

DE PURMER PRESENTEERT

DE VOORJAARSEXCURSIE

In het lappendekengebied van binnenmeren was de Purmer, de forse waterplas tussen Purmerend, Zeevang en Waterland in 1622 aan de beurt voor het droogmaken. Na het dichten van de omringdijk werd op instigatie van Jan Adriaanszoon Leeghwater het bemalen begonnen met 15 molens. In 1624 wordt er het eerste inheemse kind geboren: Purmertje Pieters. Hoewel deels verstedelijkt heeft de Purmer met zijn 71 stolpen ook nog een sterk agrarisch karakter: onze voorjaarsexcursie toont dat aan.

De eerste stolpen werden eerst aan de buitendijken gebouwd, daarna in de grondbeklonken droogmakerij. Veruit de meeste die er nu nog staan dateren uit de 19^e eeuw. Met onze voorjaarsexcursie bezoeken we drie kenmerkende voorbeelden uit die periode en een van 1722. De Purmer telde ook een aantal buitenplaatsen van Amsterdamse regenten en kooplieden, zelfs in een korte periode van

Italiaanse investeerders. In 1909 verdween de laatste buitenplaats onder de sloophamer. De Purmer heeft een eenvoudige opzet: twee kaarsrechte lanen en dwars eraan zijwegen naar Kwadijk en de steden Purmerend, Edam en Monnickendam, de belangrijkste initiatiefnemers en bestuurlijke centra van deze droogmakerij. Er is geen dorp gebouwd. Purmerend

heeft sinds de vorige eeuw grote delen opgeslokt en breidt zich nog steeds uit met bedrijventerreinen. Dat zie je aan de Westerweg, met een combinatie van stadsbebouwing, een aantal resterende stolpen voor particuliere bewoning en grote delen met recreatievoorzieningen. De parallel gelegen Oosterweg valt zowel onder de gemeenten Edam-Volendam als Waterland en is vrijwel ongeschonden met nog een flink aantal agrarische bedrijven.

Programma excursie

Zaterdag 29 april.
09.30 uur. Ontvangst deelnemers met koffie in Hotel Volendam, Katwoude (Purmerzaal). De deelnemers worden in twee groepen gesplitst.
Ochtendprogramma: bezoek aan Schouwzicht en aan stolp Oosterweg E1. Schouwzicht is een beeldbepalende grote (dubbele) stolp aan de kruising Westerweg (74), Kwadijkerweg. De gemeente Purmerend is

rondom bezig met de aanleg van het bedrijventerrein Baansteede-Noord. Drie stolpen waaronder deze (uit 1722, Rijksmonument) zijn bedreigd met het sloopspek als er geen bedrijfsmatige bestemming voor gevonden kan worden. Schouwzicht is constructief nog puntgaaf. Houten darsweeg en kaaskelder en opkamer met origineel balkenplafond met korbelen (zie ook Nieuwsbrief 85). Oosterweg E1 (aanvankelijk 'De Pot') is een gave stolp uit 1873 en agrarisch in bedrijf met 155 schapen, 40 lammeren en vijf paarden. Het woongedeelte beslaat de hele voorgevel (met topgevel) waarin ook de voor Purmer stolpen kenmerkende tuindeuren en gootlijst met lofwerk.

Na de lunch in het hotel volgt in de middag een bezoek aan nog twee stolpen: Oosterweg M22 'Abcoude' en Oosterweg M17. Hoeve Abcoude (huidige vorm uit 1888) is bezit geweest van regentenfamilies en genoemd naar de Amsterdamse slager Abcou in de tijd

van ossenweiderij. Grote dubbele woonstolp voor twee families, gemeentelijk monument. Geen 100 koeien meer, wel geiten en in een aangepaste loods een bedrijf voor interieurs. De stolp M17 heeft een kenmerkende Purmer voorgevel, hier met dubbele (rouw- en trouw)deur in het midden. Fraai lofwerk aan de topgevel. Een boerenbedrijf met koeien, paarden en schapen.

Deelname

Deelname (max. 2 personen) is uitsluitend mogelijk door het inzenden van de bon per post of mail. Het maximaal aantal deelnemers is 50, selectie volgt via aanmelding op basis 'wie het eerst komt...' met de verzenddatum van bon of mail als ijkpunt. Niet-eerdere deelnemers krijgen voorrang. Deelname is € 25,- per persoon, incl. koffie, excl. vervoerskosten en lunch. Alle inzenders ontvangen bericht over de mogelijkheid tot deelname. ■

Oosterweg E1, met agrarisch bedrijf.

Hoeve Abcoude. Na veebedrijf nu dubbele woonstolp, geitenhouderij en interieurbouwbedrijf.

VOORJAARSEXCURSIE DEELNAMEBON

Ondergetekende wil deelnemen aan de Voorjaarsexcursie op zaterdag 29 april 2017. Inzendingen worden behandeld naar volgorde van binnenkomst.

Ik kom met persoon(en) (maximaal 2)

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon en e-mailadres:

Datum:

Uitknippen of kopie maken en in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Secretariaat Boerderijstichting Noord-Holland, Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.
Per e-mail: stolpen@xs4all.nl

Hij staat er weer strak bij!

BOUWKUNDIG ONTWERP-
EN TEKENBUREAU
KONING BV

SCHREPEL 12 DE GOORN - TEL.: 0229 - 540996

WWW.MAARTEN-KONING.NL

OUD LEEUWENHOF NU NIEUWE WOONZORG

De Leeuwenhof is de op één na oudste stolp van Heerhugowaard. Gebouwd vóór 1655 als 'heerschapswoning' met boerenbedrijf. Wat hoger gelegen en voornaam ogend langs de oude Middenweg. De huidige bewoners geven de monumentale stolp een nieuw leven als woonzorgvoorziening. Daarmee komt de altijd al levende wens van gastvrouw Annelies van Breugel tot leven en behoudt de stolp zijn historische buitenkant.

De Leeuwenhof werd gebouwd voor Nicolaes Carbasius, een regent uit Hoorn en vanaf 1633 lid van het Heerhugowaardse polderbestuur. Hij verkocht zijn bezit aan Claes Wormersz en in 1733 is de Horinees Albert Coninck (hoofdingeland en VOC bewindhebber), de eigenaar. Het polderarchief vermeldt in 1733: 'een boerenhuys met enige vertrekken voor hemzelf'. De periode van bewoning door stadsregenten eindigde na 1813 voor bezit van de boerenelite, met een streven naar dezelfde gewoonten en privileges. Leeuwenhof, met vierkant van Amerikaans grenen, bezit als een der weinigen stolpen in Heerhugowaard een opkamer met daaronder de kaaskelder. Lange tijd werd zelfgemaakte kaas op de boerderij verkocht. In 1966 en 1957 volgden verbouwingen. Met de expansie van de grootschalige nieuwbouw van 'De stad van de zon' verloor de stolp zijn land en boerenbetekenis.

Herbestemming

Het echtpaar Van Breugel heeft de plannen voor herbestemming laten begeleiden door architect Rob de Vries. Een achter gesitueerde aanbouw met veel glas geeft daarbij het

buitengevoel aan de binnenruimte. Veel buitenlicht stroomt ook door het grote raam bovenin de vierkantsruimte. Persoonlijke zorg en aandacht is het devies van Annelies van Breugel en haar staf. "Mijn werk is mijn hobby" zegt de gastvrouw die eerder bij zorginstelling Zuyder Waert betrokken is geweest. In de verbouwde stolp is plaats voor twaalf ouderen, verdeeld over twee groepen van zes, om het kleinschalig te houden. De kamers op de verdieping zijn ruim en licht waarbij het 17e eeuwse gebint zichtbaar is gebleven. De tegelschouw en bedstee (slaapplaats voor de nachtzuster) zijn in ere hersteld. Buiten lopen geiten, schapen, kippen en twee onlangs geschonken ponies. Poorthek en sloot vormen de natuurlijke grenzen om een eventuele dwaling van bewoners langs de polderweg te voorkomen. De Leeuwenhof is van heerschaps huis en boerenhuys een zorghuis geworden en daarmee een goed voorbeeld van nieuwe bestemming en hergebruik van boerderijen.

(info over de historie: Henk Komen: Stolpboerderijen in Heerhugowaard, deel 1).

Raam van de kaaskamer.

De Leeuwenhof, op één na de oudste stolp van Heerhugowaard.

De achterzijde met aanpassingen en aanbouw.

KWANTES

makelaardij

Middenweg 9 | Postbus 15 | 1619 BL Andijk | Tel. 0228 - 59 22 44
info@kwantesmakelaardij.nl | www.kwantesmakelaardij.nl

TE KOOP Oost-Mijzen 5-5a Avenhorn

Onder architectuur gebouwde, sfeervolle en prachtig gelegen **NIEUWE STOLPBOERDERIJ** op ca. 01.53.75 ha eigen grond met opstallen. Een uniek project waarbij nr. 5 geheel woonklaar is. Nr. 5a is in casco+ staat en is geheel naar eigen smaak en wens in te richten.

GEHEEL OF APART TE VERWERVEN.

de sleutel tot agrarisch bezit

PRONK STAAT VOOR VAKMANSCHAP

PRONK BOUW

nieuwbouw
verbouw
onderhoud
restauratie

Machinestraat 2, Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 39 13 74, fax (0226) 39 20 32

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

Aannemersbedrijf M. Duinmaijer B.V.

Nieuwbouw
Utiliteitsbouw
Verbouw
Onderhoud
Restauratie
Kozijnen en lijstwerk

M.C. van Voordenstraat 2
1483 GB De Rijp
tel.: 0299 673487
duinmaijer@duinmaijer.nl
www.duinmaijer.nl

'Zuidermeer', een bijzondere boerderij in Heiloo, had ook een bijzondere bewoner.

De boerderij Kanaalweg 21 van 1924 met stal uit 1929 is een voorbeeld van een 'gelede boerderij'. Een late ontwikkeling in de boerderijbouw die in de eerste helft van de vorige eeuw werd gepropageerd vanwege te verbeteren omstandigheden voor de melkproductie. Bacterievrije melk waardoor de tuberculose-bacil geen kans kreeg zich te ontwikkelen. Dat streven kreeg vorm in een nieuw te bouwen, gelede boerderij met afzonderlijke maar aan elkaar gekoppelde bouwvolumes van woonhuis, stal en (hooi-)opslag. In uiterlijke verschijningsvorm een 20e eeuwse variant van de Noord-Hollandse (Waterlandse) historische hooihuisboerderij. De afgrenzing betekende

ook grotere brandveiligheid want hooibroei en blikseminslag vormen een permanent gevaar. Het vee kon ruimer gestald worden, de betonvloeren waren hygiënischer en de ventilatie verbeterde. De vernieuwing van de bedrijfsvoering werd gepropageerd en bevorderd door het Wageningse Instituut voor Landbouwwerktuigen en Gebouwen. In Friesland zijn bij een eerste speurtocht van aldaar gebouwde gelede boerderijen inmiddels 35 exemplaren van dit boerderijtype geteld.

(info met dank aan Boerderijstichting Fryslân).

ERFGOED PIETER LEEGWATER

Het is 15 september 2015. We zijn in de boerderij 'Zuidermeer' van Pieter Leegwater aan de Kanaalweg in Heiloo. Het is er doodstil. De bewoner is niet meer thuis. In de keuken hangt de kalender met opengeslagen nog de datum van zijn overlijden: 15 maart, een half jaar eerder. Aan het interieur is niets veranderd sinds hij -alleenstaande boer- zijn boerderij voor altijd verliet. We zijn hier omdat we het bericht kregen dat Pieter onze Boerderijstichting wil laten delen in zijn erfenis.

Heel zijn leven woonde en werkte hij op deze plaats: een stolp van het hooihuisstype, een gelede boerderij, gebouwd in 1924. Hij werd er geboren in 1933, groeide er op in het boerengezin met zijn ouders en zijn twee jaar oudere broer Jaap en had -getuige de nagelaten foto's- een gelukkige jeugd. Je ziet jonge Pietje in de weer rond de boerderij, met koeien, kalfjes, paarden en rijtuigen in de nog ongerepte Boekelermeerpolder. Na het overlijden van zijn ouders en zijn ziekgeworden broer nam hij het veeteelt-

bedrijf van zijn vader over. Piet bleef alleenstaand. 'Boer zoekt vrouw' bestond nog niet. Familiebanden waren er nauwelijks; uit de resterende documenten blijkt niet veel meer dan een bezoek aan een oom en tante in Schagen. De band met de burens was daarentegen heel hecht. Vrolijke taferelen bij gezamenlijke uitstapjes, verjaardagen, sinterklaasvieringen en ook in latere tijden geregeld bezoek van buurtgenoten. Toen Piet 50 werd kwamen de burens met een loflied waarin hij ook nog eens tot een vrouw-

keuze werd gemaand. Vrouwen had hij overigens in veelvoud: in zijn stal stonden gemiddeld zo'n 24 koebeesten. Lange tijd voerde hij een volwaardig agrarisch bedrijf.

Boer en boerderij

De Kanaalweg tussen de Kennemerstraatweg in Heiloo tot aan het Noordhollands Kanaal werd in 1924 aangelegd en in hetzelfde jaar werd de boerderij Zuidermeer gebouwd. Met voorhuis, 'moderne' veestalling (in 1929 aangepast) en aange-

bouwd hooihuis in de vorm van een onvolledige stolp. Een boerderijtype dat een gelede boerderij kan worden genoemd en in dit gebied maar zelden voorkomt. In de jaren vijftig wordt het hooihuis door een zware storm verwoest en opnieuw opgetrokken. Bij ons bezoek was de bouwkundige situatie zeer goed met uitzondering van de wat mindere staat van het (licht gebouwde) hooihuis. Leegwater hield een en ander keurig bij, tuin en erf op z'n Noord-Hollands sober en strak. Woonkamer en keuken onder invloed van de modernisering in de jaren vijftig. Daar ook de herinneringen in foto's, correspondentie, boeken en documenten die een heel boerenleven in beeld brengen. Bovendien enkele exemplaren van onze Nieuwsbrief die hij kreeg van zijn buurman. Al met al een belezen en breed geïnteresseerde bewoner.

Verleden en verder

Met het overlijden van Leegwater sluit hiermee een agrarisch tijdperk voorgoed af. Een omwenteling die overigens in het hele land plaatsvindt. Zijn boerenbedrijf van bedrijfsmatig beperkte omvang was al zo'n 20 jaar beëindigd. Het bedrijventerrein Boekelermeer kwam tot bijna de voorgevel, land verdween en het verkeer nam drastisch toe. Een ontroerend bewijs van de vroegere verbondenheid van de boer en zijn beesten lezen we in het kleine boekje waarin hij

het kalven van de koeien bijhield en ook wat hij op de markt bracht. Van 1972 tot en met 1998, met jaartal, datum en de door hem genoemde namen. Zo ging Pieter Leegwater met zijn zwartbonte vrouwen om: hij noemde ze onder andere Maartje 91 (of nog andere nummers, zo ook bij:) Greta, Meta, Leida, Jeltje, Geertje, Dora, Anna, Lies, Waiboer (stier?), Lokje, Nel of Trien. Bijna uitgestorven Hollandse poldernamen met de geur van gras en de smaak van melk. De Boerderijstichting is vanzelfsprekend uitermate verheugd met de substantiële erfenis die de ons bij leven onbekende agrariër heeft achtergelaten. Met ook onze dank aan buurman Pieter van der Borden die de nalatenschap en erfenis, ook naar de overige erfgenamen, begeleidde en Leegwater op het spoor zette van onze Vrienden van de Stolp. Ons bestuur overweegt in de komende projecten in de naamgeving een link te leggen naar de boer die ons werk nu een grote stimulans bezorgt.

Oproep

Wie weet er een (compleet of verbouwd) exemplaar van een gelede boerderij in Noord-Holland te staan? Of een aanwijzing te geven waar een verdwenen exemplaar heeft gestaan? Reacties met zo mogelijk beeldmateriaal graag naar het secretariaat: info@boerderijstichting.nl

Het koenamenboek.

De betonnen dubbelrijige stal uit 1929.

Pieter Leegwater op de markt in Purmerend.

Oostzijde van de gelede boerderij.

COMMANDEUR
BOUWONTWIKKELING

Adres | Oosterkwelweg 3 | 1771 MH Wieringerwerf
T | 0227 60 06 60 | E | info@commandeurbouwontwikkeling.nl
www.commandeurbouwontwikkeling.nl

SANDER DOUMA ARCHITECTEN BNA
www.sanderdouma.nl 072-503 98 47

onderlinge
DE VEENHOOP

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden. Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60 ‰ en woning steen/schroefriet vanaf 0,80 ‰.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

Balledux Makelaardij

Warmehuizen

VERKOOP EN AANKOOP | SCHERP TARIEF, 1%

De deskundige makelaar voor uw stolpboerderij!
Uw adviseur voor restauratie/onderhoud, verbouw en bestemmingsplanwijziging.

www.balleduxmakelaardij.nl | www.monumententekoop.nl
T: 06-12886278 / 0226-391389

Voor alle rieten daken
www.kooijmanrietdekkers.nl

Kooijman Rietdekkers

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V.
Ruigeweg 119A, Schagerbrug
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

- dakvernieuwing
- renovatie dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- dakramen en dakkapellen
- ontmossen

GRATIS INSPECTIE
OP HOUT-AANTASTING

MEER DAN 50 JAAR 'DE GROOTSTE VRIEND VAN DE STOLP'

Van Lierop
Conserveert & Herstelt Hout | Verrijft Vocht

Specialist op het gebied van o.a.

- Houtworm- en boktorbestrijding
- Herstel van rotte balkgedeelten
- Vochtbestrijding en kelderafdichting

072 574 18 56 - www.vanlierop.nl

NIET ZONDER HOOP

In de schaduw van Slot Assumburg. Hoe en hoe lang nog?

Onder de titel 'Niet zonder hoop' brengen wij bedreigde stolpen onder de aandacht. Omdat blijkt dat steeds meer stolpen in leegstand vervallen en schijnbaar doelloos afglijden naar een roemloos einde. Eerst raakt de stolp in onbruik, met leegstand en het ontbreken van (zichtbaar) onderhoud tot gevolg. Dit begin van verwaarlozing leidt in de meeste gevallen tot verval. Wat is hiervan de oorzaak? Kan het tij gekeerd? Vaak onbekend. Wij willen dit fenomeen registreren in een ultieme poging tot behoud. Een actie die naar onze mening niet zonder hoop is.

12. HEEMSKERK

Aan de oostelijke rand van de bebouwing van Heemskerk staat in de schaduw van slot Assumburg (nog) een waardige representant van het agrarisch erfgoed in Noord-Holland. Zoals het slot eerst jeugdherberg werd en nu moderne verblijfsaccommodatie biedt, zo is ook de agrarische functie van de stolpboerderij aan de Zuidermaatweg 3 al langere tijd verdwenen. Het voorkomen van slot en boerderij zijn echter juist bij uitstek geworteld in de geschiedenis van dit deel van Kennemerland. De strandwal en de jonge duinen boden een veilige en een in ieder geval zekere route door het verdere drassige landschap van Hollands Noorderkwartier. Het gebied was in trek bij de elite uit de grote stad, zo ook bij de heren van Assum, die in dit arcadische landschap een slot lieten bouwen. Omliggend land leverde voedsel en pachtboeren moesten daarvoor zorgen. In dit deel van Kennemerland is dan ook een bijzondere vorm van stolpboerderijen tot ontwikkeling gekomen, onder andere door gebruikmaking van het Zuid-Hollandse staltype, concludeert Brandts Buys. Hij toont weliswaar de stolpboerderij 'Rijn en Berg' bij Assumburg in een overigens prachtige perspectivische tekening (Antonij Velzen, 1706), maar een nadere beschrijving ontbreekt helaas in deze ons nog steeds ten dienste staande boerderijenbijbel. Ditzelfde geldt voor een bijzonder type (gelede) stolpboerderij die alleen op een foto is afgebeeld. Naar de hem destijds vanuit de SHBO beschikbaar gestelde gegevens rekent hij

deze stolp tot een boerderij uit de omgeving van Heemskerk, waarbij hij slechts kan gissen naar de exacte locatie. Verderop naar het westen speelt in Heemskerk zo ongeveer een identieke ontwikkeling rondom het landgoed Marquette waar een dergelijke combinatie van gebouwen en daarmee de band met de boeiende streekgeschiedenis zichtbaar en dus beleefbaar is gebleven in combinatie met de huidige woongroepstolp 'Heemshof'.

In onbruik en leegstand
Zoals zoveel stolpboerderijen op een locatie zo dicht bij een bebouwingsrand en ingeklemd tussen de infrastructuur van een rijkssnelweg, een spoorbaan en een doorgaande lokale hoofdroute is juist in dit gebied flink geïnvesteerd om deze oostelijk rand van Heemskerk op te waarderen. Onder andere met het herbestemmen van het historische kasteel tot een moderne hotellerie. In de jaren hierna is ook de directe omgeving van het slot flink onder handen genomen en met de aanleg van een kasteeltuinachtige boomgaard. Een mooie en groene afhechting die deze locatie verdient. Toch is dit zover gegaan dat het erf van de stolp aan de oude dijk die de Zuidermaatweg is, op z'n zachtst gezegd, onder druk is komen te staan. Nu de agrarische activiteiten al geruime tijd zijn gestaakt en de stolp in meerdere dan wel mindere mate 'slechts' bewoond is geweest, is intensief gebruik van boerderij en erf steeds meer op de achtergrond geraakt.

Hierdoor is in de loop van de jaren groot onderhoud uitgesteld en dat heeft zichtbare gevolgen voor de staat van de stolpboerderij. Hoewel deze nog steeds fier om de poten van z'n vierkant staat. Een stolp laat zich niet in de kaart kijken en zo luidt het boeren-gezegde: "Een stolp staat honderd jaar en een stolp hangt honderd jaar". Daarmee uitdrukking gevend aan de overweldigend sterke houtconstructie die de basis is van elke stolp: het vierkant.

Wijsheid en geduld gevraagd
Rondom Zuidermaatweg 3 is naar verluide overleg gestart en zijn voorzichtige ontwikkelingen gaande. Naast plannen, wensen, status en vergunningen is het voor deze stolpboerderij te hopen dat juist op deze belangrijke locatie de zo streekeigen geschiedenis van adel en boerenstand, van slot en stolp, behouden kan blijven. Alleen zo kan Heemskerk deze buitengewone combinatie van een kasteel met bijbehorende boerderij(en) als uniek buitenplaatsenlandschap zichtbaar en beleefbaar houden. Met Marquette heeft de gemeente in het westen een schitterend voorbeeld. Voor een klinkend evenwicht zou een dergelijk herstel door een vorm van behoud van deze stolpboerderij aan de toegangspoort ten oosten van Heemskerk zeker niet misstaan. Sterker nog, zou de gemeente recht doen. Als het lukt om in deze zin op deze mooie plek een goed resultaat te bereiken, dan zou deze rubriek (opnieuw) niet zonder hoop zijn.

In de Binnenkijker kijken we binnen in het interieur van een stolp. Deze verschillen nog meer van elkaar dan de buitenkanten. Deze keer brengen we een bezoek aan een puur Westfries variant van de stolpboerderij. Helemaal in het verre Venhuizen, aan de Buurt.

Tussen de heen en weer zwiepende bewegingen van m'n ruitenwissers is het buiten behalve nat en regenachtig niettemin een waar stolpenfeest. Tussen het overwegend grijs doemt een veelvoud aan piramidedaken op. Met lofwerk aan topgevels, ronde schoorstenen, smetranden in vliegenblauw, borden 'stolp te koop', imposante darsdeuren, leilinden en een regiobank die in een stolp op een straathoek prominent positie heeft gekozen. De huisnummering loopt af en dus kom ik in de buurt, want we moeten op nummer 11 zijn. Plotseling staat ie daar, iets van de weg op een hoog erf met bomen. Ondanks de regen laat deze Westfries variant van de stolpboerderij zijn statige voorkomen stralen. Zijn postuur met topgevel, darsdeuren, ronde schoorsteen en piramidale dak doemt op als een vriendelijke boerenburcht die waakt over land en mensen. De uiterst fraaie staatsiedeur trekt zich daar niks van aan en knettert in heldere, rode en gele tinten het bouwjaar de wijde wereld in: 1643.

Een opmerkelijk versleutelde constructie

Stolpen van het Westfries type zijn sowieso bijzonder van indeling en boerensier. Hebben vaak ook een respectabele ouderdom. In voorkomende gevallen wijst dendrochronologisch onderzoek dat keer op keer onomstotelijk uit. Behalve de aanduiding 1643 in het deurkalf is de ouderdom overduidelijk van deze stolp af te lezen. Dat hoge erf, sloten bijna rondom, dat brede voorhuis voor en dat innemende kleintje linksachter aan de lange regel spreken boekdelen. Ook Brandts Buys toont zijn diepe respect voor de stolpen in dit dorp "...deze grotendeels houten boerderij met rondom een blauw gesausd stenen voeting bleek een zeer oude kern te hebben". Oud moet het hier in de buurt dus wel wezen. De imposante houtconstructie is navenant. Daar is in de loop van de eeuwen flink aan versleuteld. De vierkantstijlen zijn bijvoorbeeld van verschillende vorm. Terwijl de grondmaat van het vierkant met 7 bij 6 meter niet overdreven groot is, maakt een overstek van 2 (!) meter extra ruimte voor de dars en het 7 (!) meter brede voorhuis. Op het maaiveld levert deze constructie een grondmaat op van ongeveer 20 meter bij 19 meter. Het piramidale dak

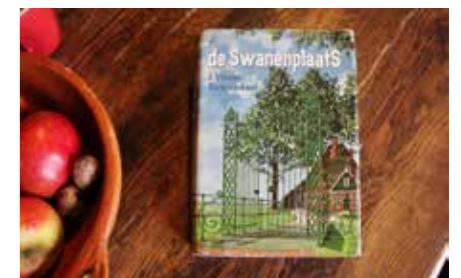

kenmerkt zich dan ook door een lange, rechte nok. Lange schoren en dito zwingen zorgen in het hart van deze boerenkathedraal voor een zwaar ballet van hout. Tel daar het grote aantal sparren nog eens bij op en dan het is hier onder de 15 meter hoge kap een machtig schouwspel.

Al 30 jaar stapelstolpverliefd

In de gezellige woonkeuken vertellen Ruud en Yvon Jonker hoe zij ruim 30 jaar geleden in Assendelft verliefd werden op de stolp. Door het maken van toertochtsjes kwamen zij -na uitdrukkelijke toestemming van de schoolgaande kinderen- via Spierdijk in Venhuizen terecht. Voor de stolp stond een koopbord. Familie Neeffjes runde er een bollenbedrijf dat er overigens mee ophield. Neeffjes werd Jonker en sindsdien wonen Ruud en Yvon met groot plezier in Venhuizen. De eerste grote verandering was destijds de overgang naar elektrisch koken. Maar samen wisten zij met een uitgekende planning elk jaar de stolp een stuk meer bewoonbaar te maken. Een proces dat zij buitengewoon pragmatisch aan wisten te pakken. Met de nodige flegma en hulp van vaklui toverden zij de stolp langzaam maar zeker om in hun droomplek. Na de uiteindelijke verkoop van de grond van hun even verderop gelegen (gerenommeerde) wijngaard kwam er geld vrij voor een finale, grootschalige aanpak. Dit resulteerde in herstel van muren, kozijnen, staatsiedeur en dak. Het terugplaatsen van de ronde schoorsteen was volgens beiden de kers op de taart (zie ook Nieuwsbrief 81, juni-juni 2015). Niet minder trots zijn zij op het goed bewaarde interieur dat in het voorhuis een bijzondere kleurencombinatie kent van donkergroen en ossenbloed en in de keuken van ossenbloed en maïs. Alles met zoveel mogelijk behoud van kenmerkende bouwdetails in zesruiters, bedsteden, stookplaatsen, schouw en keuken. Niet alleen zeer geslaagd en smaakvol, maar in 90% van de gevallen compleet met verhaal. Een bezoek aan 'De Swanenplaats', zo genoemd naar een bekende streekroman van Jannetje Visser-Roosendaal, is dan ook in de eerste plaats een aangename onderdompeling in de sfeer van het boerenleven, waar aangenaam comfort tegenwoordig de mens dient en de stolpboerderij en zijn gemotiveerde bewoners sterk met elkaar zijn verbonden. Stolp en bewoners zijn een sieraad voor het rijke agrarisch erfgoed in dorp en regio. De landgeiten Hinke en Isolde die buiten vanuit een warm hok de zaak op de voet volgen, mekkeren instemmend. Hier is het goed toeven en valt alles op z'n plaats.

WM

ZUIDELIJKSTE STOLP?

Zelfs in het zuidelijkste puntje van Noord-Holland, in de gemeente Weesp, vind je stolpen. Aldus gezegd in het artikel 'Tweeling in Weesp' in onze vorige Nieuwsbrief, Daarop sprongen drie leden in de mail om te laten weten dat er nóg zuidelijker ook stolpen staan. In de Haarlemmermeer bijvoorbeeld, de Horstermeer, de Bovenkerkerpolder, in andere provincies en Europa.

Dirk Metselaar geeft een toelichting: "Na de drooglegging in 1852 kwamen pioniers uit verschillende streken van ons land naar de Haarlemmermeerpolder. Zij hadden de vrijheid om hun boerderijen te bouwen in de stijl van de streek waar zij vandaan kwamen... Corrie van Diemen, schrijfster van 'Hoeven van de Meer, Portretten van boerderijen en hun bewoners' vermeldt dat de Westfriese stolp Het Klaverblad aan de Hoofdweg 985 bij Nieuw Vennep de meest zuidelijk gelegen stolp in Haarlemmermeer en daarmee in Nederland zou zijn". Marinus Kooiman uit Weesp refereert aan het artikel in het 'Weesper Nieuws' dat naar aanleiding van onze Nieuwsbrief verscheen. Ook hij noemt zuidelijke exemplaren zoals die aan de Ringdijk Bovenkerkerpolder 23 (Amstelveen) en de stolpen in de Haarlemmermeer, "gebouwd door immigranten uit Noord-Holland...vergelijkbaar met het verhaal van de twee broers uit de Beemster die naar Weesp vertrokken in 1870".

Een lange brief ontvingen we van mevr. S. Vriend, nog niet zo lang geleden verhuisd van Sijbekarspel naar Bakhuizen, Friesland. "Met veel interesse lees ik altijd de Nieuwsbrief en zo werd ik in het laatste nummer met name door 2 artikelen verrast. Ten eerste het artikel over de watersnoodramp van 1916, geïllustreerd met de krachtige omslag van het boek 'De dijken breken', geschreven door mijn grootvader Cor Bruijn. Ten tweede door het stukje 'Tweeling in Weesp...'. Zij, geboren in Hilversum, vertelt verder over de band met de stolp vanwege haar jeugd bij familie in Westfriesland. En vanwege de stolpen in Weesp: "Altijd kijken vanuit de trein naar Amsterdam of ze er nog stonden en nu vastgelegd in de Nieuwsbrief!" en ze vervolgt: "Maar de zuidelijkste stolp? Nee, toch niet, hemelsbreed 5 kilometer zuidelijker in de Horstermeerpolder anno 1616, ligt aan de oostzijde een grote met grijze pannen bedekte stolp met een dubbel vierkant en in het grensgebied met Utrecht kan ik mij wel meer stolpen voor de geest halen, zo ook 'De Hoop' ten westen van Abcoude".

Stolpen in alle windstreken

'Gebiologeerd door stolpen' zo typeert ze zich in haar brief en dan bewijst ze dat met het beschrijven van nog meer buiten het oergebied liggende stolpen. Zoals de 17^e eeuwse 'Stolpenburg' in Moerkapelle, Zuid-Holland; de vijf verdrongen stolpen in Zeeland en die in Snaaskerk, West-Vlaanderen, waarvan ze een beschrijving aangeeft: "zie blz.20 van 'Boerenbouwkunst op Texel' van Wilma Eelman, een prachtig boek". Ook de historische stolpen in de Povlakte van Italië zijn haar niet ontgaan. Ze richt haar stolpenblik verder nog naar het noorden en oosten, noemt Terschelling en een stolp uit Waterland die per schip eind 19^e eeuw naar Nijveveer bij Meppel werd gevaren. De grote stolpen op het schiereiland Eiderstedt (Sleeswijk-Holstein) bezocht ze zelfs met een rit op de bromfiets (!). "Zelf ben ik zo'n 45 jaar stolpbewoner en agrarisch gebruiker geweest en nu bewoon ik een 100 jaar oud stolpje te Gaasterland, 10 meter boven NAP, misschien wel de hoogst gelegen stolp!" (Tenslotte levert ze nog de suggestie om 'al die mooie Binnenkijkers' te bundelen in een boek). Met de reacties hebben de twee stolpen van Weesp het een en ander losgemaakt en dat toont de bestaande belangstelling voor de stolpboerderij, niet alleen als ikoon van het landschap maar ook als succesvol exportproduct. ■

FOTO: KEES VAN DER VEER

Stolp (17e eeuw) op schiereiland Eiderstedt, Sleeswijk-Holstein.

STOLPENCURIOSA

In deze rubriek komen curieuze stolpen aan bod. Deze leidt een verborgen leven ergens in de Zeevang. Niemand kan er in of uit. Paradijs voor broedende vogels. Groene groeistolp. ■

KIEK 39

De stolp uit het boek 'Het onbekende Nederland.'

De onbekende stolp uit het boek 'Het onbekende Nederland' is voor geen van onze Vrienden een bekende stolp geworden. Een eenvoudige stolp, nix mis mee maar de auteur (dr. L.J. van Egeraat) had voor zijn keuze uit Noord-Hollands stolpenarsenaal een treffender pareltje kunnen kiezen. Dat had deze kiekvraag ook gemakkelijker gemaakt. Toch nog maar even verder speuren, Vrienden, misschien staat de stolp zomaar dicht in de buurt?

KIEK 40

Deze prachtige plaat komt uit een stevige en spierwitte A4 enveloppe die op de eerste dag van het nieuwe jaar thuis op de mat lag te schitteren. Na opening verscheen dit fantastische beeld van een hele verzameling agrarisch erfgoed terzijde van een eenvoudige, relatief klein formaat stolpboerderij. Toegegeven de stolp staat hier zeker niet centraal en de manspersoon is zelfs duidelijk bezig bij het assisteren van landmeetwerkzaamheden. In elk geval is hij niet druk doende met kantrechten of een ander typisch boerenkarwei. Echter, zonder de stolpboerderij zou deze foto geen schijn van kans maken op een plekje in onze kiek-rubriek.

Bonte verzameling boerenbehuizingen

Over een brede sloot met vrolijke windgolfjes kijken we over het hoge grastalud van een kaarsrechte polderweg. Een fikse drooglegging, geschat naar de lengte van de manspersoon. Over de weg een bonte verzameling boerenbehuizingen. Te beginnen met een stal met witte muren en een mansardekap en een openstaande boven-deur. De zes stalramen zijn goed voor twaalf koeien. Minstens. Dan volgt een imposante kapberg, waarvan het zadeldak ongeveer zo hoog is als de nok van de stolp. Deze heeft

een in drie delen met verticale delen getimmerde voorgevel met twee piepkleine ramen. Het flauw aflopende dak draagt pannen. Vervolgens en dwars daarop die enorme zwarter dan zwarte aanhuiving waarvan het schuine met golfplaten gedekte dak direct aansluit op de goothoogte van de kapberg. De houten of uit golfplaten opgetrokken zijgevel steunt op een gemetselde muur, waarin een fors raam. Stal en kapberg zijn op zeer creatieve manier met elkaar verbonden. Het geheel toont als een geheime lanceerbasis uit de tijd van de Koude Oorlog. Dwars op de aanhuiving van de kapberg bevindt zich nog een veel lagere aanhuiving, die op zijn beurt weer aansluit op een laag stalletje met opmerkelijk veel ramen onder een zadeldak van golfplaten. Erachter doemt de rechte gevel van een grote loods op als een enorme geluidswal. De vier populieren met lage takken aan de stam staan in een strak gelid en dienen de kapberg tot wachters en windsingel. De meest rechtse maakt voor het gehele complex een eerbiedige buiging. Precies op dakgoot hoogte. Dat is nog eens vormgeven.

Rommelig en toch haarscherp

Achter het rommelige hek met ursugaas liggen langgerekte stapels autobanden, zoals die ooit dienden om een onder zwart plastic opgeslagen graskuil te bewaren. Zo had de wind er geen vat op. De stolp is eenvoudig en grotendeels verscholen, maar de voorgevel staat er haarscherp op. Drie grote T-ramen waartussen een raampje en dan de deur (met bovenlicht) naar de lange regel, te oordelen naar het kleine vierkante raam rechts daarvan. Het grote liggende raam in de zijgevel is mogelijk een modernisering en laat duidelijk zien aan welke kant van de stolp wordt gewoond. De kleine rechte dakkapel is daarvan het ondersteunend bewijs. Een rechte bakgoot voor en opzij op gelijke hoogte van elkaar (dus niet verspringend). Een al even eenvoudig voorerf met een laag houten hek, een erfboom en een laning. Het pan-nengedekte stolpdak heeft een (op de foto nauwelijks zichtbare) schoorsteen en een korte noklijn, die een vierkant met overstek of een klein dubbel vierkant doet vermoeden. De man in manchester werkpak draagt een alpino, een bril met donker montuur en klompen. Hij heeft geen oog voor ons toeschouwers, zo druk als hij is met zijn landmeterswerk. Hij 'jongleert' met twee rood-witte jalons. Aan de een klampt hij zich stevig vast, terwijl hij de ander in de juiste positie brengt met behulp van een lat. "Staat ie nu goed?", vraagt hij. Wij op onze beurt vragen u naar de mogelijke standplaats van deze haarscherp gefotografeerde stolpboerderij. Staat ie er nog? En zo ja, waar? Reacties naar het secretariaat. ■

FOTO: HNNK/ARIE BARENDRECHT

Landmeter jongleert met paal en latten vlakbij boerenspul. Maar waar?

STOLPEN IN HET NIEUWS EXPERTMEETING

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

De bijna vier eeuwen oude historie van de Middenweg in **Heerhugowaard** wordt blootgelegd. Letterlijk en figuurlijk. Deze ruggengraat van de polder is aangelegd rond 1630, kort na de drooglegging. Bij het archeologisch onderzoek komt ook de geschiedenis van stolpen aan bod.

Spijkers hielden het niet meer. Stolp Vrede Best in **Westwoud** verloor bij een storm een deel van de halsgevel. De houten versiering kieperde voorover en belandde als één brokstuk in de tuin. Wonderwel bleef de schade beperkt. Dankzij behoedzaam hijswerk keerde het vertrouwde uiterlijk terug.

Voor het project Vitale Dorpen stelt **Drecht-erland** 500.000 euro beschikbaar. Met deze subsidie krijgt het uitvoeren van tientallen plannen een duwtje. Dorpsbewoners en gemeente hebben 48 zeer uiteenlopende plannen bedacht. Een daarvan is het splitsen van stolpboerderijen.

Een stolp in **Bergen** - lang een discotheek, net ingericht tot hotel met acht logeerunit - is in beeld voor gedeeltelijk sloop, verbouwing en bijbouw tot een hotel met totaal 31 kamers. Een hiaat in het bestemmingsplan biedt deze mogelijkheid, volgens de eigenares. Zij onderhandelt met de gemeente.

Melk is goed voor elk. Dit codebericht voor een wapendropping in 1944 blijft verbonden aan de gesloopte boerderij Westerweg 38 in **Purmerend**. Op deze plek is een nieuwe

stolp in aanbouw. Hier was in de Tweede Wereldoorlog het hoofdkwartier van de Knokploeg Waterland ondergebracht.

Een bijzondere gebeurtenis in een stolp aan de Kluiten, hartje **Oppeendoes**. Op een zondagmiddag klonken daar muziek, zang en haiku's. Een boerderijconcert, voor het eerst op deze plek sinds vijf jaar. Extra mooi was dat de netto-opbrengst is verdeeld onder drie kerken in de directe omgeving.

Ook **Enkhuizen** verbiedt het oplaten van wensballonnen. Zoals elders in West-Friesland: Medemblik, Koggenland, Hoorn en Drechteland. Wie het verbod negeert, riskeert een boete zeker honderd euro. Ruim twee jaar geleden verbrandde in Berkhout een stolp door hoogstwaarschijnlijk een wensballon.

Binnen een uur vrijwel alles weg. Een brand maakt een einde aan een stolp uit de 19^e eeuw in **Andijk**. Geen houden aan, zeker niet met een dik pak oud riet aan de binnenzijde van het dak. De oorzaak is vermoedelijk kortsluiting. Een spontane hulpactie in de buurt doet de gedupeerden goed.

Twee woonstolpen en vier 'gewone' woningen in **Benningbroek**. Dit plan heeft een ondernemer op de plek van zijn verplaatste installatiebedrijf. Sloop bleef uit na de verhuizing in 2012. Nu 'de markt weer goed is', komt het nieuwbouwplan uit de ijskast. Eén stolp is bedoeld voor dubbele bewoning.

Locatie Expertmeeting: Wierschuur, Wieringen.

Vrijdag 21 april wordt een 'Expertmeeting' georganiseerd, in de Wierschuur op Wieringen. Een bijeenkomst van deskundigen, mede als onderdeel van een serie van drie bijeenkomsten (in diverse provincies) van Agrarisch Erfgoed Nederland, de koepel van Boerderijenstichtingen. 'Herbestemming als noodzaak; nieuwe markten met toekomstwaarde als creatieve uitdaging' is de lange leus. Doel en inhoud liggen in het verlengde van wat onze werkgroep Visie en Beleid voor de toekomst voor ogen heeft. Er worden deskundige inleiders uitgenodigd op basis van hun vakgebied. Inleiders zijn o.a. Dorine van Hoogstraten, Jan Richard Kikkert (architect/Academie voor Bouwkunst), Geert Klaver (makelaardij) en Angeli Poulssen (marketingdeskundige). Zij belichten de verschillende kanten van herbestemming, hergebruik en marktverkenning. Zonder een nieuwe, passende bestemming van voor agrarisch gebruik niet langer functionerende gebouwen - boerderijen, stallen, schuren - zou het beeldbepalend agrarisch erfgoed verloederen en uiteindelijk uit het landschap verdwijnen.

SCHILDERSBEDRIJF

Jos Bes

TUITJENHORN

TEL : 06-53694232 / 0226-393615

WWW.SCHILDERSBEDRIJF-JOSBES.NL

DE DEURENSPECIALIST IN UW REGIO!

MEER INSPIRATIE NODIG? KOM LANGS IN ONZE SHOWROOM OF BEZOEK ONZE WEBSITE DELANGEDEUREN.NL

€200,- RETOUR BIJ AANKOOP VAN EEN WEEKKAMP VOORDEUR*

*De actie loopt van 20 maart t/m 4 juni

de lange deuren kozijnen kasten

Adres: P.J. Jongstraat 1614 LA Lutjebroek

Contact: T. 0228 51 12 69 info@delangedeuren.nl

Openingstijden: Ma en zo Gesloten Di-za 10.00 -17.00

ARCHITECTENBUREAU

LEIN

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

Zaanweg 59, Wormerveer
075-6287686, www.kleinbv.nl

ook uw stolpboerderij kan energie-neutraal!

Warmtebelang

AARDWARMTE:
Comfort in
4 seizoenen

www.warmtebelang.nl

Bouwbedrijf AWL DRIESEN

Klaversloot 25, 1721 HE Broek op Langedijk • T 06 204 95 489
E driesen@quicknet.nl • www.bouwbedrijf-awl-driesen.nl

COLOFON

Nieuwsbrief nr. 88 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', maart 2017

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e-mail: info@boerderijenstichting.nl, beeldbank@boerderijenstichting.nl website: www.boerderijenstichting.nl

IBAN: NL69INGB0000338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Bergen

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Fotografie: Mart Groentjes, tenzij anders vermeld

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman le bureau, Zwaag (0229 299 699)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Opplage: 2.000 exemplaren

Het bestuur:

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert, Kolhorn
Melanie Balledux, Warmenhuizen
Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn
Wilma Eelman, Den Burg
Maarten Koning, De Goorn
Henk de Visser, Oudorp
Anneke Zandt, Twisk
Peter van Zutphen, Anna Paulowna
Irma Stroet, Hoogwoud
Piet Tamis, Oudorp

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken.

Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 125,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan het secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen e: stolpen@xs4all.nl

Zie ook onze website: www.boerderijenstichting.nl

De Nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

ANBI - De Boerderijenstichting Noord-Holland is aangemerkt als ANBI. Zie onze website.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 17,50 per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door.

SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl
Wognum - www.deverffraaiier.nl
f facebook.com/schildersbedrijfvanbenschop.nl

Akerbouw bv
BURGER EN UTILITEITSBOUW

**BOUW
GARANT**

Heeft u bouwplannen?

*Uw onderhouds- en restauratiepartner in
Noord-Holland*

Akerbouw B.V. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest
T: 0251-315817 info@akerbouw.nl www.akerbouw.nl

*Ook uw stulp verkopen? Op zoek naar een stulp?
Neem dan contact met ons op!*

 **RECENT
VERKOCHT**

www.klavermakelaardij.nl | 0226-414008 | Trambaan 12 - Nieuwe Niedorp